

Số: 799/2023/QĐPT-VDS

Thành phố HCM, ngày 31 tháng 7 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
PHÚC THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”
TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
- Với Hội đồng giải quyết việc dân sự phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Phạm Thị Thảo

Các thẩm phán: Bà Đỗ Thị Hòa

Bà Nguyễn Thị Thanh Hiền

- **Thư ký phiên họp:** Bà Nguyễn Thị Trúc Thương – Thư ký Tòa án nhân dân Thành phố HCM.

- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố HCM tham gia phiên họp:** Bà Trần Thị Kim Nghĩa - kiểm sát viên.

Ngày 31 tháng 7 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân Thành phố HCM mở phiên họp phúc thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 254/2023/TLPT-DS ngày 20 tháng 6 năm 2023, về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”.

Do Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 963/2023/QĐST-DS ngày 06 tháng 4 năm 2023, của Tòa án nhân dân Thành phố TĐ, Thành phố HCM bị kháng cáo.

Theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân số: 2620/2023/QĐPT-DS ngày 30 tháng 6 năm 2023, giữa các đương sự:

Người yêu cầu: Bà Dương Thị Mỹ L, sinh năm: 1972.

Địa chỉ: Số 712 đường Kha Vạn C, khu phố N, phường LĐ, Thành phố TĐ, Thành phố HCM.

Người bị yêu cầu: Ông Dương Thế X, sinh năm 1929

Địa chỉ: Số 712 đường Kha Vạn C, khu phố N, phường LĐ, Thành phố TĐ, Thành phố HCM.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

Ông Dương Hữu H, sinh năm 1971

Địa chỉ: Số 220/24/36 đường Hoàng Hoa T, Phường N1, quận BT, Thành phố HCM.

Địa chỉ: Số 18F đường Nguyễn Thái H1, Phường 1, quận BT, Thành phố HCM.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 15/8/2022 và đơn bổ sung yêu cầu ngày 27/10/2022 và bản tự khai Bà Dương Thị Mỹ L trình bày:

Bà là con ruột của Ông Dương Thế X, sinh năm 1929, Bà L cho biết Ông X bị bệnh nặng nằm một chỗ và mất trí nhớ từ năm 2014 cho đến nay. Ngoài ra, Bà L cho rằng Ông Dương Hữu H là người giam giữ và ngăn cấm chị em bà thăm hỏi, chăm sóc Ông X, hiện nay Ông H đã đem Ông X đi nơi khác và giấu mọi thông tin của Ông X. Vì vậy, bà yêu cầu Tòa án buộc Ông H đưa Ông X ra Tòa án để giám định tâm thần và để bà thăm hỏi, chăm sóc Ông X, đồng thời tuyên bố Ông Dương Thế X mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Dương Hữu H đã được Tòa án triệu tập hợp lệ tham gia phiên họp nhưng không đến Tòa, nên không có ý kiến trình bày.

Tại Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 963/2023/QĐST-DS ngày 06/4/2023 của Tòa án nhân dân Thành phố TP, Thành phố HCM đã quyết định: Không chấp nhận yêu cầu của Bà Dương Thị Mỹ L về việc: Tuyên bố Ông Dương Thế X, sinh năm 1929; cư trú tại: Số 712 đường Kha Vạn C, khu phố N, phường LĐ, Thành phố TP, Thành phố HCM bị mất năng lực hành vi dân sự.

Ngoài ra, Quyết định còn tuyên nghĩa vụ chịu lệ phí sơ thẩm và quyền kháng cáo.

Ngày 15/4/2023 và ngày 27/4/2023, người yêu cầu giải quyết việc dân sự Bà Dương Thị Mỹ L có đơn kháng cáo và kháng cáo bổ sung. Yêu cầu cấp phúc thẩm chấp nhận yêu cầu kháng cáo sửa Quyết định giải quyết việc dân sự của Tòa án nhân dân Thành phố TP theo hướng: Xác minh Ông Dương Thế X đã được làm giám định tâm thần vào khoảng năm 2014, tại Bệnh viện giám định pháp y tâm thần số 152 – 154 Hồng Bàng, Phường 12, Quận 5, Thành phố HCM và tuyên Ông Dương Thế X mất năng lực hành vi dân sự.

Với lý do chính: Từ khoảng năm 2014 đến nay, toàn bộ các giấy tờ như: Giấy ủy quyền, giấy giao nhận tiền, giấy bàn giao đất... và các văn bản khác đều do Ông Dương Hữu H ký tên, Ông Dương Thế X chỉ lấn tay.

Tại phiên họp phúc thẩm:

Bà Dương Thị Mỹ L - người yêu cầu giải quyết việc dân sự vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo và các lý do tại đơn kháng cáo, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm chấp nhận toàn bộ kháng cáo, sửa quyết định Quyết định sơ thẩm về việc giải quyết việc dân sự số 963/2023/QĐST-DS ngày 06/4/2023 của Tòa án nhân dân Thành phố TP, Thành phố HCM.

Bà L không cung cấp thêm tài liệu chứng cứ mới.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố HCM phát biểu ý kiến:

- Về việc tuân theo pháp luật tố tụng: Hội đồng xét việc dân sự phúc thẩm đã tuân theo các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015. Trong quá trình

giải quyết việc dân sự và tại phiên họp người yêu cầu đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định của pháp luật.

- Về nội dung: Căn cứ các chứng cứ có tại hồ sơ và lời trình bày tại đơn kháng cáo cũng như tại phiên họp, có cơ sở xác định yêu cầu của Bà Dương Thị Mỹ L: Yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” là không có căn cứ. Đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ điểm a khoản 3 Điều 375 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015, không chấp nhận kháng cáo của Bà Dương Thị Mỹ L, giữ nguyên quyết định dân sự sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến yêu cầu của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Hội đồng phúc thẩm nhận định:

[1] Về tố tụng:

- *Về thời hạn kháng cáo:* Kháng cáo của người yêu cầu Bà Dương Thị Mỹ L được chấp nhận, vì còn trong hạn luật định và đã nộp lệ phí kháng cáo phúc thẩm, nên được xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

- *Về sự vắng mặt của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Ông Dương Hữu H đã được Tòa án triệu tập tham gia phiên họp nhưng có đơn xin vắng mặt. Xét thấy, việc vắng mặt của Ông H không ảnh hưởng đến việc giải quyết yêu cầu kháng cáo của Bà Dương Thị Mỹ L, nên Tòa án vẫn tiến hành phiên họp theo quy định khoản 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[2] Về nội dung:

[2.1] *Xét yêu cầu kháng cáo và lý do kháng cáo của Bà Dương Thị Mỹ L trình bày tại phiên họp, Hội đồng phúc thẩm thấy rằng:* Ngay tại phiên họp Bà Dương Thị Mỹ L thừa nhận trước khi nhận được Quyết định 7426/2022/QĐ-TCGD ngày 18/10/2022 của Tòa án nhân dân Thành phố TP đã được Tòa án yêu cầu cung cấp hình thẻ 3x4 của Dương Thế X để thực hiện giám định, nhưng cho đến ngày 15/11/2022 khi Tòa án lập biên bản lấy lời khai yêu cầu bà cung cấp hình thẻ của Dương Thế X, đồng thời giao thông báo số 699/TATPTĐ yêu cầu cung cấp tài liệu, chứng cứ để chứng minh tình trạng sức khỏe của Ông Dương Thế X để đưa đi trưng cầu giám định năng lực hành vi dân sự, nhưng Bà L vẫn không cung cấp được và cho rằng Ông Dương Hữu H đang giam giữ Ông X.

[2.2] Căn cứ kết quả trả lời xác minh của Công an phường LĐ thể hiện Ông Dương Thế X và Ông Dương Hữu H có hộ khẩu thường trú tại số 712 đường Kha Vạn C, khu phố N, phường LĐ, Thành phố TP, Thành phố HCM từ năm 2017 đã bỏ địa phương đi đâu không rõ, hiện không thực tế cư trú tại địa phương. Căn cứ Điều 361 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân Thành phố TP mở phiên họp giải quyết việc dân sự và quyết định không chấp nhận yêu cầu của Bà Dương Thị Mỹ L là có cơ sở.

[2.3] Đối với việc Bà L yêu cầu Tòa án thu thập chứng cứ là Ông Dương Thế X đã từng làm giám định tại Trung tâm pháp y tâm thần Thành phố HCM. Tòa án nhân dân Thành phố HCM đã có văn bản số 3393/TATP-TDS ngày 13 tháng 7 năm 2023 yêu cầu Trung tâm Pháp Y tâm thần khu vực Thành phố HCM cung cấp hồ sơ giám định pháp y tâm thần của Ông X. Ngày 31 tháng 7 năm 2023, Trung tâm Pháp Y tâm thần khu vực Thành phố HCM có văn bản số 263/PYTTKVHCM trả lời cho Tòa án nhân dân Thành phố HCM, cụ thể: *“...Qua rà soát toàn bộ hồ sơ giám định pháp y tâm thần lưu trữ tại Trung tâm Pháp Y tâm thần khu vực Thành phố HCM không có hồ sơ giám định pháp y tâm thần của đương sự Dương Thế X, sinh năm 1929, chứng minh nhân dân số 021392618, địa chỉ thường trú tại số 712 Kha Vạn Cân, khu phố N, phường LĐ, Thành phố TĐ, Thành phố HCM mà chỉ có hồ sơ khám sức khỏe tâm thần số: 1268/2013/DV/TTGDPTTT ngày 09 tháng 12 năm 2013...Nên không thể cung cấp bản sao Hồ sơ giám định pháp y tâm thần của đương sự Dương Thế X cho quý Tòa được”*. Như vậy, căn cứ vào văn bản trả lời trên thì Ông X chưa từng làm giám định pháp y tâm thần, việc Bà L cho rằng Ông X đã từng làm giám định pháp y tâm thần tại Trung tâm Pháp Y tâm thần khu vực Thành phố HCM là không đúng.

[2.4] Ngoài ra, tại đơn kháng cáo Bà L yêu cầu Tòa án giải cứu Ông X và yêu cầu Ông H đưa Ông X đi giám định tâm thần. Ngoài ra, tại phiên họp phúc thẩm Bà L còn yêu cầu Tòa án tuyên bố Ông Dương Thế X mất tích. Xét các yêu cầu này không thuộc phạm vi giải quyết của Tòa án, nên không được chấp nhận.

[2.5] Từ phân tích và căn cứ nêu trên, xét thấy yêu cầu kháng cáo của Bà Dương Thị Mỹ L là không có cơ sở, nên Hội đồng phúc thẩm không chấp nhận. Đồng ý phát biểu đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố HCM tại phiên họp, giữ nguyên Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 963/2023/QĐST-DS ngày 06/4/2023 của Tòa án nhân dân Thành phố TĐ, Thành phố HCM.

[3] Về lệ phí dân sự phúc thẩm: Do không được chấp nhận yêu cầu kháng cáo nên Bà Dương Thị Mỹ L phải chịu 300.000 (ba trăm ngàn) đồng lệ phí giải quyết việc dân sự phúc thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

Áp dụng các Điều 361, 367, 375 của Bộ luật tố tụng dân sự;

Áp dụng Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015;

Áp dụng Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015;

Áp dụng Điều 37 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Không chấp nhận kháng cáo của Bà Dương Thị Mỹ L. Giữ nguyên Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 963/2023/QĐST-DS ngày 06/4/2023 của Tòa án nhân dân Thành phố TĐ, Thành phố HCM.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự phúc thẩm: Bà Dương Thị Mỹ L phải chịu 300.000 (Ba trăm ngàn) đồng, nhưng được khấu trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí phúc thẩm đã nộp theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2023/0003364 ngày 16/5/2023 của Chi cục Thi hành án dân sự Thành phố TĐ, Thành phố HCM.

Quyết định phúc thẩm giải quyết việc dân sự có hiệu lực từ ngày hôm nay.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Nơi nhận:

- TANDCCTPHCM;
- VKSND TP.HCM;
- TAND Tp.TĐ;
- Cục THA và THADS
Tp.TĐ;
- Đương sự;
- Lưu HS, Lưu văn phòng

Phạm Thị Thảo

